ग्रंथमालिका ‘बालसंस्कार’ : खंड ३

गुण जोपासा आणि आदर्श व्हा !

मराठी (Marathi)

संकलक

हिंदु राष्ट्र-स्थापनेचा उद्घोष करणारे

सच्चिदानंद परब्रह्म डॉ. जयंत बाळाजी आठवले

पू. संदीप गजानन आळशी

साहाय्यक

श्री. राजेंद्र महादेव पावसकर

(भूतपूर्व शिक्षक, माध्यमिक विद्यामंदिर, सांताक्रूझ [पू.], मुंबई.)

सनातन संस्था

सप्टेंबर २०२३ पर्यंत सनातनच्या ३६२ ग्रंथांच्या मराठी, हिंदी, इंग्रजी, गुजराती, कन्नड, तमिळ, तेलुगु, मल्ल्याळम्, बंगाली, ओडिया, आसामी, गुरुमुखी, सर्बियन, जर्मन, स्पॅनिश, फ्रेंच आणि नेपाळी या १७ भाषांत ९४ लाख ३५ सहस्र प्रती !

ग्रंथाच्या संकलकांचा परिचय

सच्चिदानंद परब्रह्म डॉ. जयंत आठवले यांच्या आध्यात्मिक संशोधनकार्याचा संक्षिप्त परिचय

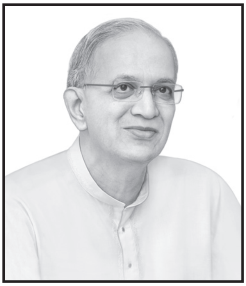

१. ‘ईश्वरप्राप्तीसाठी कला’ याविषयी मार्गदर्शन आणि संगीत, नृत्य इत्यादी कलांचे सात्त्विक सादरीकरण करण्याविषयी संशोधन

२. आचारपालनातील कृती, धार्मिक कृती आणि बुद्धीअगम्य घटना यांचे वैज्ञानिक उपकरणांद्वारे संशोधन

३. शारीरिक आणि मानसिक, तसेच वाईट शक्तींच्या त्रासांवरील उपायपद्धतींविषयी संशोधन

४. ३.९.२०२३ पर्यंत २ बालक-संतांची, तसेच ६० टक्क्यांहून अधिक आध्यात्मिक पातळी असलेल्या २२७ अन् अन्य ८९८ दैवी बालकांची ओळख समाजाला करून दिली आहे. दैवी बालकांविषयी संशोधनही चालू आहे.

५. स्वतःचा (सच्चिदानंद परब्रह्म डॉ. आठवले यांचा) देह, स्वतःच्या वापरातील वस्तू यांच्यातील दैवी पालटांविषयी संशोधन अन् स्वतःच्या महामृत्यूयोगाचा संशोधनात्मक अभ्यास

(संपूर्ण परिचयासाठी वाचा – www.Sanatan.org)

सच्चिदानंद परब्रह्म डॉ. आठवले यांचे साधकांना आश्वासन !

स्थूल देह असे स्थलकालाची मर्यादा ।
कैसे असू सर्वदा सर्वा ठायी ।।
सनातन धर्म माझे नित्य रूप ।
त्या रूपे सर्वत्र आहे सदा ।। – जयंत बाळाजी आठवले
१५.५.१९९६

पू. संदीप गजानन आळशी यांचा परिचय

सनातनच्या ग्रंथांच्या निर्मितीची सेवा करण्यासह राष्ट्रजागृती आणि धर्मप्रसार करणारे प्रसारसाहित्य (उदा. सनातन पंचांग, धर्मशिक्षण फलक इत्यादी) यांसाठी लेखन करतात. साधना, राष्ट्र अन् धर्म यांसंबंधी नियतकालिक 'सनातन प्रभात'मधून प्रबोधनपर लेखनही करतात.

प्रस्तुत ग्रंथाची अनुक्रमणिका

(काही सूत्रांतील वैशिष्ट्यपूर्ण मथळे पुढे दिले आहेत.)

१. मुलांनो, गुणी का बनावे ? १०

१ अ. गुणी आणि आदर्श बालके सर्वांनाच आवडतात ! १०

१ इ. जीवन आनंदी अन् यशस्वी बनण्यासाठी गुण आवश्यक ११

२. गुण-संवर्धन प्रक्रिया १२

२ अ. व्याख्या १२

२ आ. 'गुण-संवर्धन प्रक्रिया' कशी राबवावी ? १२

२ आ १. गुणांची निवड करणे १२

२ आ ३. गुण-संवर्धन सारणी (तक्ता) लिहिणे १२

३. विविध गुण आणि ते वाढवण्यासाठी करावयाचे प्रयत्न १५

३ अ. व्यावहारिक जीवनात उपयोगी पडणारे काही गुण १५

३ आ. अभ्यास चांगला होण्यासाठी उपयोगी पडणारे काही गुण ३७

३ आ २. एकाग्रता ३ आ ३. पाठांतर ३८

३ इ. नैतिकता वाढण्यासाठी उपयोगी पडणारे काही गुण ४१
३ इ १. खरे बोलणे ३ इ ३. नम्रता ४१
३ ई. साधना चांगली होण्यासाठी उपयोगी पडणारे काही गुण ४९
३ ई २. आज्ञापालन ३ ई ७. तळमळ ५५
३ ई ८. भाव ३ ई ९. त्याग ६३
३ उ. राष्ट्रहितविषयक काही गुण ७४
३ उ १. राष्ट्राभिमान ३ उ २. बलोपासना ७४
३ ऊ. धर्मनिष्ठा वाढण्यासाठी उपयोगी पडणारे काही गुण ८२
३ ऊ १. धर्मप्रेम ३ ऊ २. धर्माचरण ८२
४. अभ्यासाच्या माध्यमातून गुणांचे संवर्धन कसे होते ? ८७
४ अ. व्यावहारिक गुण कसे अंगी येतात ? ८८
४ आ. बौद्धिक गुण कसे अंगी येतात ? ८८
४ इ. आध्यात्मिक गुण कसे अंगी येतात ? ८९
५. विविध गुण अंगी असलेले सनातनचे काही बालसाधक ९१
卐 संकलकांचा वैज्ञानिक दृष्टीकोन आणि अन्य माहिती ९४

परात्पर गुरु डॉ. जयंत आठवले यांच्या ‘सच्चिदानंद परब्रह्म’ या उपाधीविषयी विवेचन !

१३.७.२०२२ पासून ‘सप्तर्षी जीवनाडीपट्टी’च्या वाचनाच्या माध्यमातून सप्तर्षींनी आज्ञा केल्याप्रमाणे परात्पर गुरु डॉ. आठवले यांना ‘सच्चिदानंद परब्रह्म’ ही उपाधी लावण्यात येत आहे. त्यापूर्वी त्यांना ग्रंथांमध्ये ‘प.पू.’ आणि ‘परात्पर गुरु’ या उपाध्यांनी संबोधले आहे. यानुसार ग्रंथाच्या मुखपृष्ठावर आणि ग्रंथात तसा तसा उल्लेख केला आहे.

मनोगत

आदर्श विद्यार्थ्याचे सर्वजण कौतुक करतात. शाळेत, घरात, तसेच इतरत्र त्याचे कौतुक होते. आपलेही वागणे आदर्श होण्यासाठी आपल्यात सद्‌गुण निर्माण होणे आवश्यक आहे. देवालाही सद्‌गुणी मुले आवडतात; कारण ती स्वतः आनंदी राहून इतरांनाही आनंद देतात.

प्रस्तुत ग्रंथात स्वावलंबन, एकाग्रता, राष्ट्राभिमान, धर्माचरण आदी गुणांच्या जोपासनेसाठी मुलांनी कसे प्रयत्न करावेत, याचे विवेचन केले आहे. दोष घालवून गुण जोपासणार्‍या सनातनच्या काही बालसाधकांची उदाहरणेही दिली आहेत. ती वाचून इतरांनाही प्रेरणा मिळेल.

‘मुलांमध्ये आंतरिक सुधारणा झाली, तरच खर्‍या अर्थाने त्यांच्या व्यक्तीमत्त्वाचा विकास होतो’, हे सूत्र लक्षात घेऊन ग्रंथात काही आदर्श व्यक्तीमत्त्वे अन् थोर राष्ट्रपुरुष यांच्या जीवनातील प्रसंग दिले आहेत. त्या त्या प्रसंगामुळे मुलांच्या मनावर संबंधित गुणाचे महत्त्व चटकन् बिंबेल. हा ग्रंथ अभ्यासल्याने मुलांमध्ये गुण वाढून त्यांच्या व्यक्तीमत्त्वाचा विकास होवो, तसेच त्यांचे भावी जीवन आनंदी आणि यशस्वी बनो, ही श्री गुरुचरणी प्रार्थना ! – **संकलक**

पालकांना नम्र विनंती !

‘गुण-संवर्धन प्रक्रिया’ ही एक मानसिक उपचारपद्धत आहे. या विषयाची मुलांना सवय नसते. बहुतांशी मुलांना एखादी गोष्ट चिकाटीने करण्याचीही सवय नसते. तसेच ही प्रक्रिया राबवतांना मनाशी सतत संघर्ष करावा लागत असल्याने मुलांना ही प्रक्रिया आरंभी कठीणही वाटते. वस्तूतः ही प्रक्रिया कठीण नाही, तर आनंददायी आहे. पालकांनो, तुमचा आधार, तुमचे साहाय्य मुलांमध्ये या प्रक्रियेविषयी आत्मविश्वास निर्माण करण्यात लाखमोलाचे ठरेल, यात शंका नाही.